

Rychtaříkova 1
32600 Plzeň
tel.: 374 333 210
redplz@mfdnes.cz

Předplatné
a distribuce: 225 555 522
Inzerce: 374 333 311

Plzeňský kraj

NEJ

častější nemoci v Plzeňském kraji

V další části seriálu NEJ Plzeňského kraje se zaměříme na vážnější téma. Seznámíme vás v ní totiž mimo jiné s nemocemi, které jsou dlouhodobě nejčastější příčinou úmrtí lidí v regionu.

Ladislav Vaindl
redaktor MF DNES

PLZEŇSKÝ KRAJ V předchozích dílech našeho seriálu NEJ Plzeňského kraje jsme mnohokrát zmínili rekordy, kterými se v jednotlivých oborech může region pyšnit. Prvenství, na které upozorníme v této části, ale rozhodně k závidění není. Tématem jsou totiž nejčastější nemoci, kterými lidé v kraji trpí. A bohužel i v této oblasti region některým kategoriím dominuje.

Infarkt, častý zabiják

Dlouhodobě nejčastější příčinou úmrtí jsou v Plzeňském kraji nemoci oběhové soustavy. V loňském roce zde na ně zemřelo 2467 lidí. Patří sem infarkt myokardu, cévní nemoci mozku a ostatní formy ischemické choroby srdeční. Hned na druhém místě jsou nádorová onemocnění. Ta vloni zabila 1526 lidí. Nejčastější formou rakoviny jsou zhoubné novotvary na průduškách a plicích. V roce 2014 na ně zemřelo 303 lidí. Dalšími častými příčinami úmrtí jsou nemoci dýchací soustavy, nemoci trávicí soustavy nebo nemoci nervové soustavy.

Tři smutná prvenství

Plzeňský kraj v současnosti v České republice drží hned tři nelichotivá prvenství, co se četnosti nádorových onemocnění týče. Je zde evidováno nejvíce případů karcinomu ledvin a slinivky. Pokud člověk například onemocní rakovinou slinivky, v pětadevadesáti procentech případů na ni zemře.

Podle lékařů je příčinou této nemoci pití alkoholu a kávy a konzumace nezdravých potravin. Absolutní prvenství má region dlouhodobě také ve statistikách rakoviny tlustého střeva a konečníku. „Proč právě západní Čechy jsou takto ohroženy, není jasné. Podezřívá se mnoho činitelů, kromě kouření a pití je to i radioaktivní podloží, ra-

Důležitá je prevence Po České republice se koná řada informativních akcí, které mají upozornit na prevenci nádorových onemocnění. Podobné kampaně zaměřily několikrát i do Plzně. Patřil k nim i obří model tlustého střeva. Známy je také projekt screeningových programů ve formě roadshow, kdy mohou zájemci například poslat fotovzkaz někomu z rodiny. Plzeňská chirurgická klinika se zabývá i operacemi nádorů jater. Foto: Archiv MAFRA

don v některých oblastech,“ říká lékař Tomáš Skalický, vedoucí oddělení Chirurgie jater, žlučových cest a pankreatu ve Fakultní nemocnici Plzeň.

Důležitá je podle něho prevence. „Při dnešní tragické situaci není jiné cesty, nežli začít s touto nemocí aktivně bojovat, informovat lidi a

přimět je k včasné reakci na příznaky a donutit k prevenci v bezpříznakovém, včasném období. Ušetříme tak řadu osobních, rodinných tragédií a státu nemalé finanční prostředky vynaložené u pokročilých forem rakoviny,“ konstatuje Tomáš Skalický. A dodává: „S tím, jak roste výskyt nádorů, se naštěstí daří v po-

sledních letech výrazně účinněji léčit. Nutno však vědět, že vyléčit pacienta lze jen do určitého stadia a pak je další léčba jen oddalováním konce.“

V případech rakoviny tlustého střeva podle něho dnes lékaři dokáží vyléčit řadu nemocných i s pokročilejšími stádii.

„Pravděpodobnost však s rozsa- hem klesá a nejvyšší procento vyléčených je v časných stádiích,“ doplňuje Skalický.

V Plzeňském kraji často pacienti k lékařům s nemocí přicházejí až v pozdějších stádiích.

„Máme hodně venkovských a pohraničních oblastí, kde žijí lidé ja-

koukoli preventivní akcí neovlivnitelní. Tito lidé zkrátka k lékařům nejdu, i když mají vše zadarmo. Stejný problém mají Němci v pohraničních oblastech,“ vysvětlil přednosta onkologické kliniky Fakultní nemocnice v Plzni Jindřich Finek.

Nejmodernější metody i přístroje

Co se léčebných prostředků týče, je na tom Plzeň výborně. Chirurgická klinika Fakultní nemocnice Plzeň disponuje nejmodernějším přístrojovým vybavením pro operace jak otevřenou, tak laparoskopickou cestou a léčí pacienty nejen z Plzeňska, ale z celé České a Slovenské republiky. Výjimkou nejsou ani pacienti ze zahraničí.

V současnosti se rozvíjí spolupráce s novým Biomedicínským centrem, které disponuje moderními operačními experimentálními sály se špičkovým vybavením.

Nádory tlustého střeva a konečníku jsou nejčastější příčinou všech metastáz chirurgicky řešitelných v játrech. Představují zhruba osmdesát procent. Na Chirurgické klinice používají i nové programy léčby. Mezi ně patří aplikace kmenových buněk pocházejících z kostní dřeně od pacienta.

„Celý výkon se dělá prakticky v jedné době na operačním sále. Tento postup má samozřejmě své přísné indikace a tato metoda je uplatněna u nemocných, kteří měli z důvodu rozsáhlého nálezu zhoubného nádoru v játrech životní prognózu několik málo měsíců,“ uvedl přednosta kliniky Vladislav Třeška.

Léčba za mnoho milionů

Léčba některých závažných nemocí může stát až miliony korun. Už tři roky zveřejňuje Všeobecná zdravotnická pojišťovna statistiky nejdražších pacientů v České republice.

Za loňský rok ve dvacetičlenném žebříčku figurují tři lidé z Plzeňského kraje. Nejvíce stála vloni v regionu léčba muže nemocného hemofilií. Vyžádala si 22 054 575 korun. Většina z toho šla na léky. U hemofiliků bývají podobné vysoké částky běžné.

„Výše nákladů souvisí s množstvím speciálního léčivého přípravku, který dotyčný musel užívat. Například operace, která by u jiného klienta byla relativně banální, u těžkého hemofilika výrazně zvyšuje náklady na lék, který pacient musí brát, aby nevykrvácel z operačních ran,“ informuje tiskový mluvčí pojišťovny Oldřich Tichý.

Drama horolezců. Na Manáslu zachraňovali kolegy

PLZEŇ

Nepříjemný závěr měl pro české horolezce pokus o výstup na osmou nejvyšší horu světa Manáslu. Šestice Čechů, v níž byl i Plzeňan Jan „Trávniček“ se svou přítelkyní Mirkou Jirkovou, přišla do čtvrtého výškového tábora, kde pomáhala zachraňovat Rakušana a Francouze. Oba po výstupu na vrchol trpěli akutní výškovou nemocí, Rakušan přes veškerou snahu během noci zemřel.

Jan Trávniček

„Víme, že jsme udělali to nejlepší, co jsme mohli. Víc nad tím přemýšlet nemůžeme,“ říká Trávniček, jak se s touto zkušeností sám v sobě vyrovnává. Češi do posledního výškového tábora přicházeli v pátek 2. října s vírou, že se druhý den ráno pokusí o výstup na vrchol. Počasí se mělo od dalšího dne podle předpovědi výrazně zhoršit. Trávniček, který šel s Mirkou rovnou z druhého tábora, byl posledním ze skupiny. A když přicházel, viděl, jak se zbytek snaží postarat o Rakušana a

Francouze. Ač se nejednalo o žádné začátečníky, příznaky výškové nemoci byly naprosto jasné. Jan Trávniček poprvé viděl, jak se projevuje takhle vážný edém mozku. „Veliká únava. Špatná koordinace. Obrovské bolesti hlavy. Vázla komunikace,“ jmenuje Trávniček příznaky, které dvojice měla.

V táboře byly v tu dobu ještě dva stany. V jednom šéf německé expedice se Šerpou, v druhém další dva klienti. Trávnička mrzí, že nikdo z nich se do pomoci nezapojoval, i když je o to žádali. Nikdo nevyšlehl ze stanu, aby třeba jen pomohl se s Rakušanem domluvit. Anglicky už to totiž příliš nešlo. Navíc jak se později ukázalo, měla tato skupina s sebou dvě kyslíkové bomby...

Češi se rozhodli dvojici podat injekci lék proti výškové nemoci Dexamethason a poté muže nabádali, ať se pokusí sestoupit do třetího výškového tábora. „Po injekci se jejich stav hodně zlepšil. A u výškové nemoci platí, že zpravidla při sestupu příznaky velmi rychle odezní,“ vysvětluje Trávniček a dodává, že sami dvojici doprovodit nemohli. Tak brzy po výstupu do výšky 7400 metrů síly chyběly i jim. Pokud by

se na sestup vydali, ohrozili by tím i sebe. „Přes satelitní telefon jsme dali vědět agentuře Seven Summits, která mužům zajišťovala povolení a servis,“ doplňuje Jan Trávniček. Kontakt zprostředkoval další Čech, v té době v základním táboře. Poslal mu jen SMS, protože baterie se velmi rychle vybíjí.

Odpověď žádná. A navíc o něco později našli Češi dvojici zpět před

jejich stanem. V daleko horším stavu. „Nebyli schopni si rozepnout ani přezku na batohu. Museli jsme jim batohy i mačky sundat a dostat je do stanu a do spacáků,“ říká Trávniček.

Ráno se bohužel ukázalo, že Rakušan noc nepřežil. Češi volali satelitním telefonem o pomoc, podle informací agentury to ale vypadalo, že žádný Šerpa nebude moci přijít. Francouz se mezitím probudil

Česká stopa Vlajka pod himálájskými vrcholy. Foto: Archiv J. Trávnička

vedle mrtvého kolegy a to ho donutilo vylézt. Doslova upadl do stanu Němcům. Tam byli v té době jen dva klienti a záhadně našli kyslíkovou lahev, kterou Francouz okamžitě dostal. S tou druhou vyrazil na vrchol vedoucí německé expedice, který je, jak Češi zjistili, navíc záchranář. Francouz i přesto zůstal v poměrně špatném stavu, přesunu do třetího výškového tábora, kde může přistát helikoptéra, sám určitě nebyl schopen.

Zlom nastal, když do tábora dorazil Šerpa z třetího výškového tábora vyslaný agenturou a přinesl s sebou další kyslík. „Lahev s velkým průtokem Francouze během půl hodiny zázračně postavila na nohy,“ říká Jan Trávniček. I když Češi Francouze se Šerpou při sestupu jistili, zvládl to muž sám. Z třetího tábora jej pak transportovala helikoptéra.

Pocity, které v sobě česká expedice má, se těžko popisují. Honí se jim hlavou, proč se kyslíkové lahve nenašly už během večera a hlavně proč alespoň někdo nevyšlehl ze stanu. „Dá se ještě pochopit, že kyslík pro své klienty nebude chtít vedoucí expedice dát nikomu jinému, na-

víc pokud by jim třeba bylo špatně. Ale že vůbec nevyleze ze stanu?“ zamýšlí se Trávniček. Když se později s Němcem setkal, hájil se prý tím, že prosby o pomoc neslyšel, protože poslouchal hudbu.

Ještě více se plzeňský horolezec pozastavuje nad chováním dvojice mužů. Výškovou nemoc na sobě každý zkušený horolezec pozná a jejím projevům zamezí tím, že začne okamžitě sestupovat. Je jasné, že právě tohle muži neudělali. „Tímhle chováním ohrozili i ostatní,“ pozastavuje se Trávniček a jedním dechem dodává, že nejde o to, že z pokusu o výstup nakonec sešlo. Priority vidí jinde.

Od výletu do vysokých hor jej ani nepříjemná zkušenost neodradí, chce si z toho vzít ponaučení. Například zvažuje, že s sebou začne vozit kyslíkovou bombu pro záchranné účely. I přesto, že komplet váží pět kilo a on při balení zvažuje každých sto gramů. Už za rok chce vyrazit na šestou nejvyšší horu světa - Čo Oju. Opět se svou přítelkyní a mimo jiné i s nevidomým Janem Říhou, o něhož by se měli starat společně s Davidem Knilletem.

— Barbora Němcová